

Dosarul nr. 2ra-614/22
2-19202877-01-2ra-27042022

Prima instanță: Judecătoria Soroca, sediul Central (jud. V. Belous)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. A. Garbuz, A. Ciobanu, Iu. Grosu)

ÎNCHEIERE

22 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Maria Ghervas
Victor Burduh
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Alexei Vlas,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Alexei Vlas
împotriva Societății cu Răspundere Limitată „SORACIDOR” cu privire la încasarea
sumelor, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei din 11 noiembrie 2021 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă:

La 23 decembrie 2019, Alexei Vlas a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Societății cu Răspundere Limitată „SORACIDOR” (în continuare S.R.L.
„SORACIDOR”), solicitând încasarea sumei de 238480 de lei cu titlu de împrumut,
a sumei de 16203 lei cu titlu de dobândă de întârziere, a sumei de 149529,32 de lei
cu titlu de compensare a mijloacelor bănești proprii, utilizate în interesul S.R.L.
„SORACIDOR” și încasarea cheltuielilor de judecată suportate în legătură cu
examinarea cauzei civile.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că, a deținut funcția de
administrator al S.R.L. „SORACIDOR” până la data de 10 iunie 2019. Pe parcursul
activității sale în funcția de administrator, în perioada 31 martie 2018-29 noiembrie
2018 a efectuat achitări din mijloace proprii, în interesul întreprinderii, în sumă totală
de 149529,32 de lei, care nu i-au fost compensate după ce a demisionat din funcție.

Reclamantul a precizat că, la 10 iunie 2019, acționarul majoritar Valentina
Vlas, prin contract de vânzare-cumpărare, a vândut cota socială de 50% deținută
S.R.L. „SORACIDOR”. La aceeași dată, a încetat de a mai deține funcția de
administrator, în baza cererii de demisie.

La 03 decembrie 2019 a adresat o reclamație pârâtului de a-i restitui în termen
de 3 zile, benevol, suma cheltuită în interesele S.R.L. „SORACIDOR”, însă a rămas
fără executare.

Reclamantul a mai indicat că, în baza contractului de împrumut nr.1 din 20 iulie
2018, a dat cu împrumutat pârâtului suma de 238480 de lei până la data de 10 iulie
2019, conform pct. 1.2 din contract, însă suma împrumutată nu a fost restituită.

Totodată, a menționat că, în baza actului de verificare a decontărilor reciproce,
a transferat pe contul S.R.L. „SORACIDOR” următoarele sume: la data de 23 iulie

2018-suma de 60000,00 de lei; la data de 08 august 2018-suma de 5000,00 de lei; la data de 22 august 2018-suma de 53000,00 de lei; la data de 04 septembrie 2018-suma de 60,0 de lei; la data de 28 septembrie 2018-suma de 7339,00 de lei; la data de 29 octombrie 2018-suma de 11666,05 de lei; la data de 28 noiembrie 2018-suma de 6600,00 de lei; la data de 29 noiembrie 2018-suma de 10325,43 de lei; la data de 18 decembrie 2018-suma de 4450,00 de lei; la data de 11 iunie 2019-suma de 80040,00 de lei, în total suma de 238480 de lei.

Reclamantul a afirmat că, obligația de restituire a devenit scadentă la data de 10 iulie 2019, iar pârâtul nu a restituit suma împrumutată în termen, ultimul se află în întârziere, pentru care urmează a fi achitată dobânda de întârziere.

La 03 decembrie 2019 a adresat o reclamație pârâtului de a-i restitui în termen de 3 zile, benevol, suma împrumutului de 238480,00 de lei și dobânda de întârziere în sumă de 16203 lei, însă a rămas fără executare.

Prin hotărârea din 26 februarie 2021 a Judecătorei Soroca, sediul Central, s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Alexei Vlas împotriva S.R.L. „SORACIDOR” cu privire la încasarea creanțelor în baza contractului de împrumut și raportului de muncă; s-a încasat de la Alexei Vlas în folosul S.R.L. „SORACIDOR” cheltuielile de judecată pentru asistența juridică acordată de avocat, în sumă de 20000 de lei; s-a încasat de la Alexei Vlas la bugetul Judecătorei Soroca cheltuielile aferente judecării pricinii, suportate de instanța judecătorească în legătură cu înștiințarea și chemarea părților în judecată, în sumă de 47,12 lei.

Prin decizia din 11 noiembrie 2021 a Curții de Apel Bălți s-a respins apelul declarat de Alexei Vlas și s-a menținut hotărârea din 26 februarie 2021 a Judecătorei Soroca, sediul Central.

În consolidarea soluției, instanța de apel a reținut că, prin cererea de chemare în judecată Vlas Alexei a pretins la încasarea sumei de 149529,32 de lei și a invocat că suma dată a fost achitată de el personal, în interesele întreprinderii, în perioada 31.03.2018-29.11.2018, aducând în calitate de probe mai multe deconturi de avans și chitanțe (f.d.11-15).

Instanța de apel cu referire la prevederile art. 192 alin.(1), (2) Codul muncii, norma citată pe care reclamantul și-a întemeiat pretenția, a indicat că, se referă la mijloace de transport, instrumente, utilaj, materiale și mijloace tehnice, dar nu la mijloace bănești.

La fel, un acord scris privind cuantumul și modul de plată a compensației lipsește. Decontul de avans nu confirmă introducerea banilor la întreprindere, dar eliberarea banilor de către întreprindere pentru efectuarea plăților.

Privitor la chitanțele de la f.d.15, instanța de apel a reținut că în ele este indicată primirea sumelor de bani de la Vlas Alexei pentru achitarea salariului, însă la materialele cauzei lipsesc probe că la S.R.L. „SORACIDOR” activau salariați și astfel s-a dedus concluzia că, dacă banii și au fost introduși la întreprindere de către Vlas Alexei, tot el și i-a primit înapoi, însă introducerea banilor nu se confirmă, or, toate actele au fost semnate exclusiv de reclamantul Vlas Alexei, în calitate de administrator/director, titular de avans, contabil-șef și casier, iar registrele contabilității nu au fost prezentate.

Instanța de fond a declarat nule deconturile de avans și chitanțele de la f.d.15 cu toate că înscrisurile date nu sunt acte juridice, ceea ce este incorect, însă soluția

de respingere a pretenției date este corectă, or, reieșind din cele expuse anterior, probele prezentate în susținerea pretenției nu pot fi temei de admitere a acesteia.

Vlas Alexei a pretins și la restituirea sumei de 238480 de lei, în calitate de împrumut, prezentând contractul de împrumut din 20.07.2018 și actul de control dintre S.R.L. „SORACIDOR” și Vlas Alexei din 01.07.2019 (f.d.10).

Conform contractului de împrumut din data de 20.07.2018 de la f.d.9, Vlas Alexei, în calitate de împrumutător, se obligă să transmită cu titlu de împrumut S.R.L. „SORACIDOR”, în calitate de împrumutat, reprezentat de Vlas Alexei, suma de 238480 de lei.

La materialele cauzei lipsește confirmarea împuternicirilor lui Vlas Alexei de a încheia acte juridice cu sine însuși, iar contractul în cauză nu a fost aprobat de adunarea generală a SRL.

Pîrîtul nu a invocat nulitatea relativă a contractului de împrumut, instanța de fond eronat declarând nulitatea absolută din oficiu, însă soluția privind respingerea pretenției este corectă, or, lipsesc probe care ar confirma executarea contractului dat.

Redând prevederile art.117 alin.(1), (2), art.121 Cod de procedură civilă, instanța de apel a menționat că, actul de la f.d.10 nu este probă pertinentă, or, la data de 01.07.2019, data întocmirii, apelantul nu mai era administrator al S.R.L. „SORACIDOR” și nu era în drept să semneze din numele S.R.L. „SORACIDOR”. Așa numitele transferuri bănești nu sunt confirmate prin documente primare, iar sumele indicate la rubrica 1, 2, 3 figurează și în pretenția privind încasarea sumei de 149529,32 de lei în temeiul relațiilor de muncă. La fel, în ultima rubrică a actului, este mențiunea transferului sumei de 80040 de lei în temeiul actului AA00000001, pe când actul /factura dată figurează și în pct.1 privind transferul sumei de 60000 de lei la data de 23.07.2018. Data transferului sumei de 80040 de lei este indicată 11.06.2019, când A. Vlas nu mai era administrator al S.R.L. „SORACIDOR” și nu avea niciun interes în activitatea întreprinderii. În afară de cele menționate, instanța de apel a mai reținut și faptul că însăși conținutul contractului de împrumut este contradictoriu, or, potrivit pct.2.1, mijloacele bănești în sumă de 238480 de lei urmează a fi transmise în termen de 3 ani, iar potrivit pct.1.2, data scadentă a contractului este 10.07.2019.

În altă ordine de idei, a notat că, actualmente, administrator al S.R.L. „SORACIDOR” este înregistrat cet. Vulpe Grigore, temei pentru aceasta servind contractele de vânzare-cumpărare a părții sociale din 06.12.2018 și 10.06.2019, precum și contractul de donație a părții sociale din 11.03.2020 (f.d. 69-74).

Vlas Alexei, fiind administratorul S.R.L. „SORACIDOR”, în perioada în care s-au înstrăinat diferite părți din capitalul social al întreprinderii, nu a formulat nicio pretenție, iar la întocmirea contractului de vânzare-cumpărare a părții sociale din 10.06.2019, reclamantul a avut calitatea de reprezentant al vânzătorului și a declarat sub propria răspundere, că nu există vreun litigiu, garantându-i cumpărătorului lipsa oricăror evicțiuni.

La 11 martie 2022, Alexei Vlas a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 11 noiembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, solicitând declararea recursului admisibil, admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului s-a invocat că, decizia instanței de apel urmează a fi casată din motivul interpretării eronate a legii de către instanță, cât din motivul

încălării dreptului la un proces echitabil prin emiterea unei soluții, care în care partea motivată este în contradicție cu partea dispozitivă. Partea motivată a deciziei este în contradicție cu partea dispozitivă a acesteia, or, deși, instanța de apel a constatat că, concluziile instanței de fond sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii, cât și faptul că instanța de fond a aplicat o lege care nu urma a fi aplicată, totuși, în final, hotărârea instanței de fond a fost menținută.

Instanța de apel a constatat întemeiat argumentul apelantului referitor la faptul că art.49 alin.(2) lit.f¹) din Legea privind societățile cu răspundere limitată nr.135 din 14 iunie 2007, nu era în vigoare în perioada de referință, însă această circumstanță nu a considerat-o ca temei de casare a hotărârii primei instanțe, or, soluția instanței de respingere a pretențiilor este justă. Din această concluzie a instanței de apel, la fel, se deduce temeiul de casare a hotărârii instanței de fond, care și-a întemeiat soluția pe o lege care nu urma a fi aplicată, o lege adoptată ulterior apariției raportului juridic contractual, fiind astfel lezat principiul securității raportului juridic.

Din motivarea instanței de apel rezultă cu certitudine existența temeiurilor de casarea necondiționată a hotărârii primei instanțe, astfel, încât instanța de apel urma să admită cererea de apel și să caseze hotărârea instanței de fond, cu emiterea unei noi soluții, care, de altfel, putea fi, la fel, o soluție de respingere a acțiunii din alte motive, dar nicidecum nu urma a fi menținut un act judecătoresc întemeiat pe o motivare ilegală.

Din conținutul prevederilor art.239, art.241 alin.(1), (5), (6) Cod de procedură civilă rezultă că, legalitatea hotărârii în fond se apreciază reieșind din faptul dacă instanța a identificat corect natura raportului juridic litigios, corect a aplicat cadrul legal, corect a apreciat probele prezentate de părți, acestea fiind aspecte de bază ale legalității și temeiniciei actului judecătoresc, deși, în speță instanța de apel a catalogat omisiunile instanței de fond, care a interpretat eronat prevederile legii și a aplicat o lege care nu urma a fi aplicată, drept omisiuni de ordin formal, fapt inadmisibil în raport cu principiul preeminenței dreptului, legalității și securității raportului juridic.

Art. 6 CEDO garantează fără rezerve dreptul justițiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligației instanțelor de judecată de a-și argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanțelor pricinii. Îndatorirea de a motiva coerent și unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicții între motivare și dispozitiv, constituie o garanție pentru justițiabili, în fața eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un control judiciar eficient.

Instanța de apel a încălcat dreptul părții la un proces echitabil și a înrăutățit situația apelantului. Soluționând cererea de apel, instanța a retinut în motivarea deciziei circumstanțe care nu au fost invocate de părți și nu au fost discutate și dezbătute în instanța de fond, prin care a înrăutățit situația apelantului în propriul apel și a încălcat dreptul părții la un dublu grad de jurisdicție.

În conformitate cu art. 373 alin.(1), (2) Cod de procedură civilă, instanța de apel este ținută să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii judecătorești în limitele cererii de apel. La caz, cererea de apel a fost formulată pornind de la motivarea instanței, fără a aborda alte aspecte ale acțiunii care au fost invocate de instanța de apel din oficiu, or, partea pârâtă nu a negat primirea banilor în baza raportului de

împrumut și nici nu a negat folosirea de către el a mijloacelor sale proprii în interesele S.R.L. „SORACIDOR”.

Contrar prevederilor art.26 Cod de procedură civilă, art.6 CEDO, instanța de apel a reținut propriile argumente fără a da posibilitatea părților să le dezbată și să folosească toate mijloacele procedurale ale unui proces contradictoriu, inclusiv reclamarea probelor, în condițiile în care a intentat acțiunea civilă după ce a plecat din funcția de administrator al S.R.L. „SORACIDOR”, iar anumite probe sunt deținute de persoana juridică. În context, a menționat hotărârea CtEDO în cauza Covalenco v. Republica Moldova, cererea nr. 72164/14 din 16.6.2020, în care Curtea a constatat violarea art.6 CEDO din motiv că Curtea Supremă de Justiție a examinat un recurs fără participarea părților și a anulat hotărârile instanțelor inferioare, în baza unor argumente care nu fuseseră dezbătute anterior în fața instanțelor inferioare.

Instanța de apel a interpretat eronat legea. Instanța de apel a invocat că actul juridic contravine prevederilor art.251 Cod civil. Spre deosebire de instanța de fond, instanța de apel a considerat că acest act juridic nu este lovit de nulitate absolută, legalitatea acestuia poate fi verificată doar printr-o acțiune de nulitate relativă, iar S.R.L. „SORACIDOR” nu a formulat o asemenea acțiune, astfel încât rezultă că contractul menționat nu este anulat, fiind un act juridic valabil, chiar dacă hotărârea instanței de fond în care se constată nulitatea absolută nu a fost casată.

Concluzia instanței de apel este pripită, or, dacă este analizat actul de verificare a decontărilor reciproce din 01 iulie 2019, rezultă că acesta a fost semnat de contabilul S.R.L. „SORACIDOR”, în calitate de împrumutat și de Alexei Vlas ca împrumutător și nicidecum nu ca administrator al persoanei juridice, aprecierea instanței fiind una eronată în acest sens.

Recurentul a reiterat că nici în instanța de fond și nici în instanța de apel asemenea obiecție nu a fost înaintată, fiind un argument *ex officio* al instanței de apel care nici nu l-a supus dezbaterii ca părțile să se expună asupra lui. Mai cu seamă că instanța de apel critică și lipsa documentelor primare, or, acestea sunt păstrate la contabilitatea persoanei juridice, iar prin poziția instanței de apel, este lipsit de posibilitatea să reclame asemenea probe, fiindu-i încălcat dreptul la un proces echitabil. Instanța de apel nu a dat nicio apreciere argumentelor invocate de apelant precum că adunarea generală a asociaților S.R.L. „SORACIDOR” nu a inițiat nicio procedură de anulare a actelor societății încheiate cu administratorul Alexei Vlas și nu a înaintat nici un fel de obiecții sau pretenții față de el. Comportamentul părții echivalează cu o recunoaștere tacită a actului juridic, or, S.R.L. „SORACIDOR” nu a refuzat primirea mijloacelor bănești parvenite sau achitate de către el, iar organul suprem al societății nu a obiectat în privința acțiunilor administratorului.

Copia recursului declarat, prin scrisoarea datată cu 27 aprilie 2022 (f.d.191) a fost expediată în adresa intimă și a fost recepționată la 06 mai 2022, conform avizului de recepție (f. d.193).

Referință la cererea de recurs, în temeiul art. 439 alin.(2) Cod de procedură civilă, până la data judecării cauzei în ordine de recurs, nu a parvenit.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 11 noiembrie 2021, iar cererea de recurs a fost depusă la 11 martie 2022.

Materialele cauzei atestă expedierea copiei deciziei integrale a instanței de apel către participanții la proces la data de 25 ianuarie 2022, conform scrisorii (f.d.158) și a fost recepționată de către recurent la 02 februarie 2022. Astfel, recursul este declarat în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de Alexei Vlas, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stipulează că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Alexei Vlas, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul părții recurente cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă,

însă din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Alexei Vlas.

În conformitate cu art. 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Alexei Vlas împotriva deciziei din 11 noiembrie 2021 a Curții de Apel Bălți.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

Judecătorii

Victor Burduh

Galina Stratulat